

Netwerkmoment voor lokale
netwerken
vrijtijdsparticipatie
“Welkom”

Vrijdag 7 november 2014

Een blik op de lokale netwerken in Vlaanderen

- 7 nov 2014 -

dēmos

voor participatie
& democratie

Inhoud

1 – Wat vooraf ging...

2 – Stand van zaken: de cijfers

3 – Stand van zaken: een analyse

4 – Uitdagingen

Participatiedecreet

- Decreet houdende flankerende en stimulerende maatregelen ter bevordering van de participatie
 - Aanvullende en ondersteunend voor sectoraal beleid
 - Sectoroverschrijdend
- Maatregel gericht op lokaal beleid: lokaal netwerk vrijetijdsparticipatie van mensen in armoede

Visie lokaal netwerk

- Lokale verantwoordelijkheid rond participatie van mensen in armoede aan jeugdwerk, cultuur en sport: armoede op de agenda van het vrijetijdsbeleid
- Sectoroverschrijdende samenwerking
- Recht op vrije tijd: Acties om participatie te bevorderen, verbreden en verdiepen

Rol van Demos

- ondersteunt lokale netwerken: helpdesk, op maat en ter plaatse, proces- en themagericht.
- organiseert themagerichte praktijktafels
- zet intervisies op: centrumsteden
- kennisontwikkeling – en verspreiding (databank, onderzoek)
- opvolgen, adviseren beleid

De eerste periode

2008: start indienen van afsprakennota voor de subsidiëring van lokale netwerken voor een periode van 2009 t.e.m. 2013

- In 2009: 35 steden en gemeenten
- In 2013: 73 steden en gemeenten

De tweede periode

- 2013: start indienen van afsprakennota voor de subsidiëring van lokale netwerken voor een periode van 2014 tot en met 2019
 - 10 nieuwe steden en gemeenten dienen in
 - 5 steden en gemeenten haken af

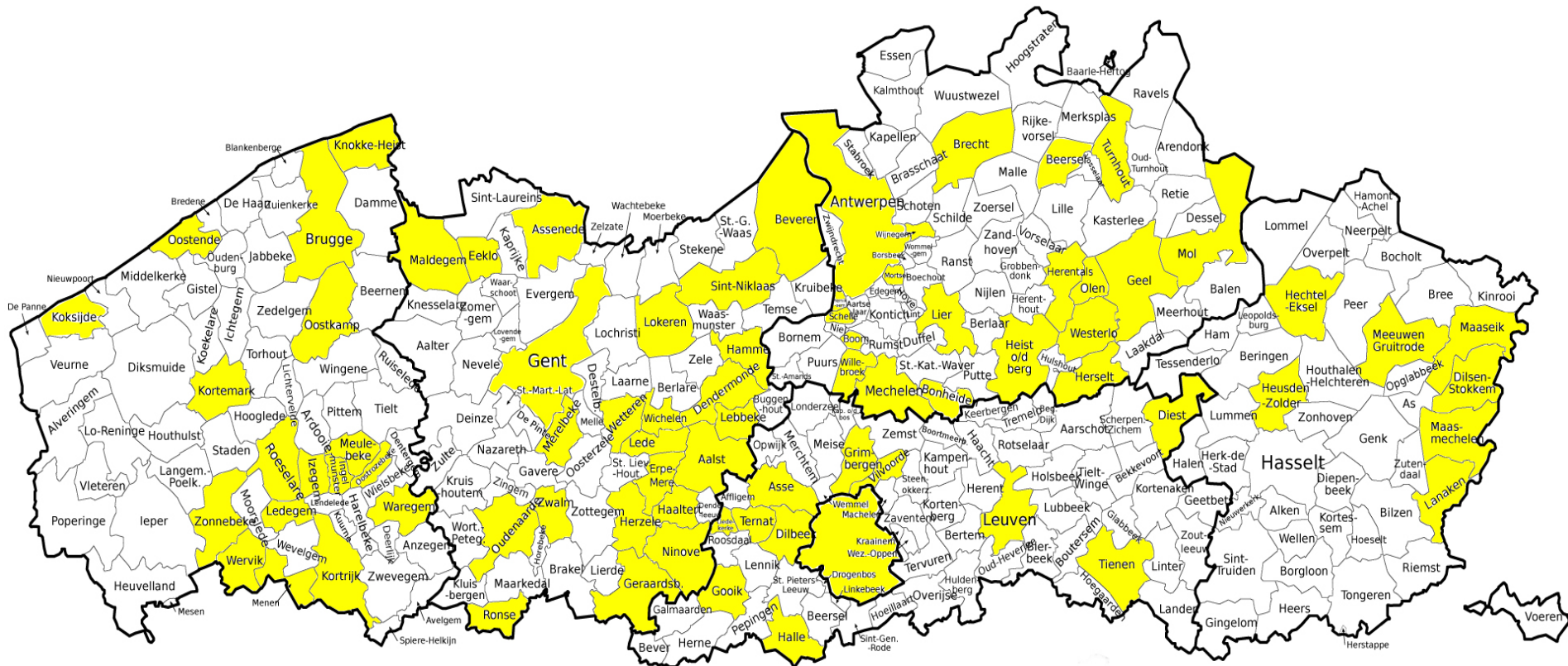
Periode 2014-2019

79 goedgekeurde lokale netwerken

- 20 in provincie Antwerpen (28,5%)
- 11 in provincie Vlaams Brabant (16,9%)
- 7 in provincie Limburg (15,9%)
- 23 in provincie Oost-vlaanderen (35,3%)
- 17 in provincie West-Vlaanderen (26,5%)
- Vlaamse Gemeenschapscommissie binnen
Brussels Hoofdstedelijk Gewest

2 – Stand van zaken: de cijfers

In kaart: Lokale netwerken

Over de middelen...

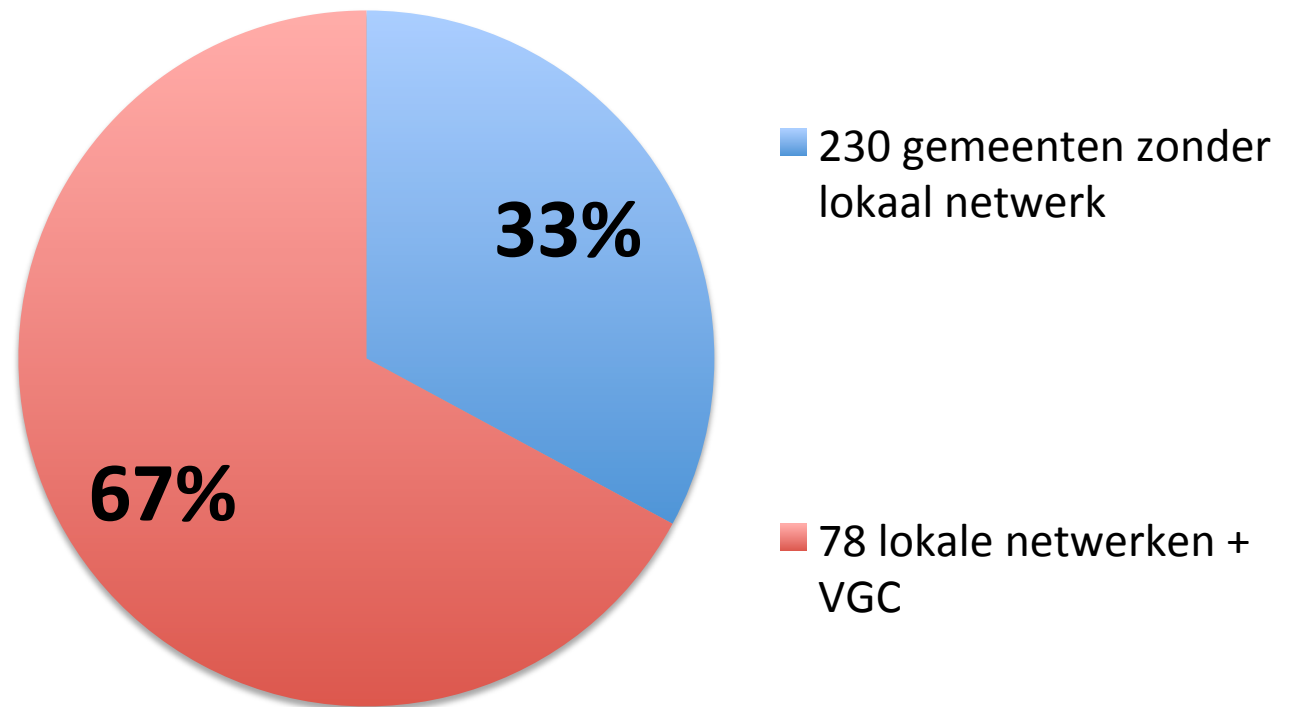
- Subsidie voor steden en gemeenten voor lokaal netwerk = trekkingsrecht per gemeente
- Trekkingsrecht werd berekend in 2012 op basis van 2 parameters
 1. Aantal rechthebbende op verhoogde verzekeringstegemoetkoming
 2. Aantal gerechtigden op maatschappelijke integratie

2 – een
stand van
zaken: de
cijfers

67% van het trekkingsrecht wordt besteed aan 79 LN

Beschikbaar trekkingsrecht = 1 650 000

Besteed trekkingsrecht = 1 107 444

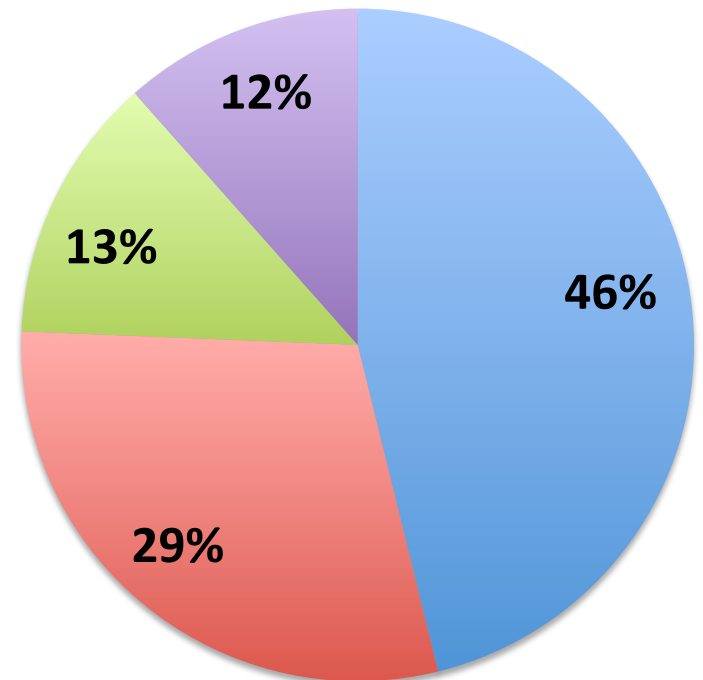

2 – een
stand van
zaken: de
cijfers

Van lage naar hoge trekkingsrechten

Trekkingsrecht 78 lokale netwerken

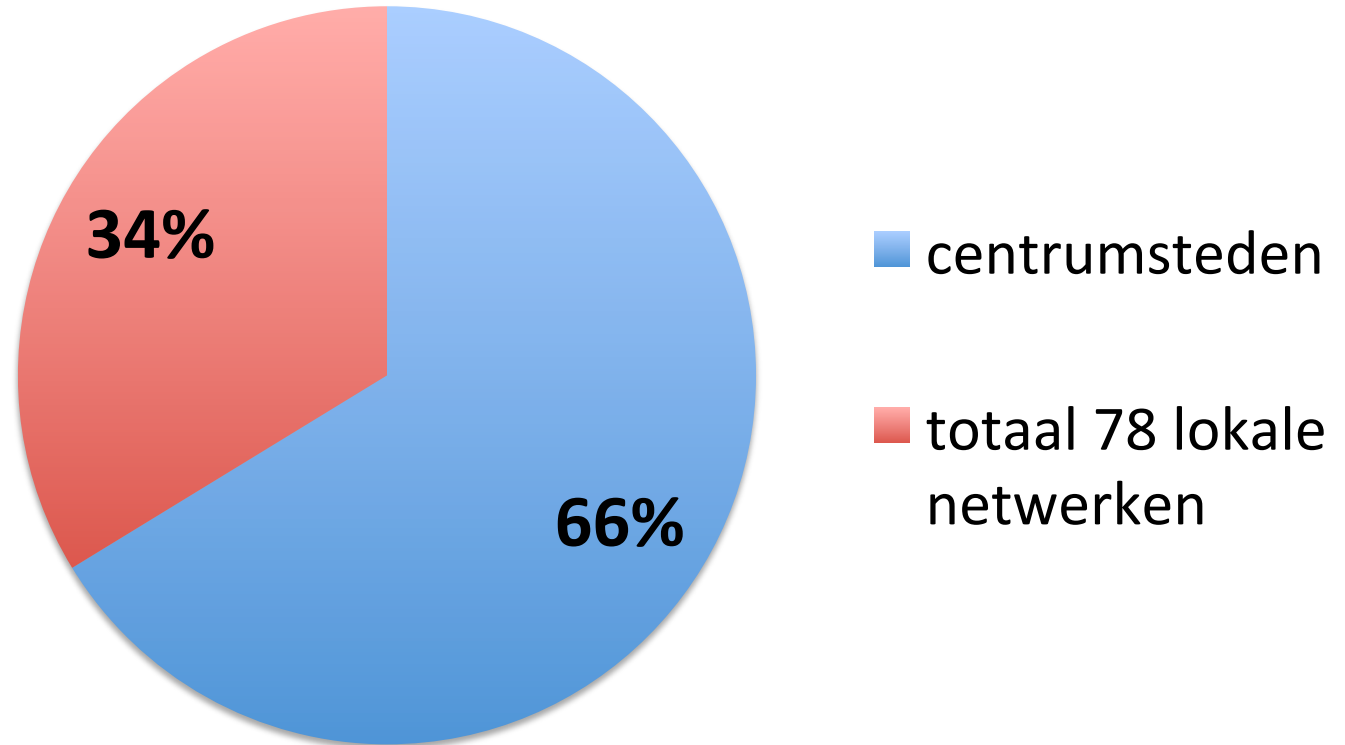
- minder dan 5000 = 36
- tussen 5000 en 10 000 = 23
- tussen 10 000 en 20 000 = 10
- meer dan 20 000 = 9

2 – een
stand van
zaken: de
cijfers

66% van besteed trekkingsrecht naar 11 centrumsteden

Besteding trekkingsrecht aan centrumsteden

Wat vertellen de cijfers?

- Ongeveer 25% van totaal aantal steden en gemeenten (308) in Vlaanderen consumeert 67% van het totaal budget. Meer dan de helft van de rechthebbende (volgens trekkingsrecht) kan via lokale netwerken meer kansen tot vrijetijdsparticipatie krijgen.
- Lokale netwerken in centrumsteden staan in voor een groot bereik van mensen in armoede.
- Ook kleine gemeenten met een klein trekkingsrecht zetten in op een Lokaal Netwerk
- Gestage stijging van aantal lokale netwerken

Conclusie

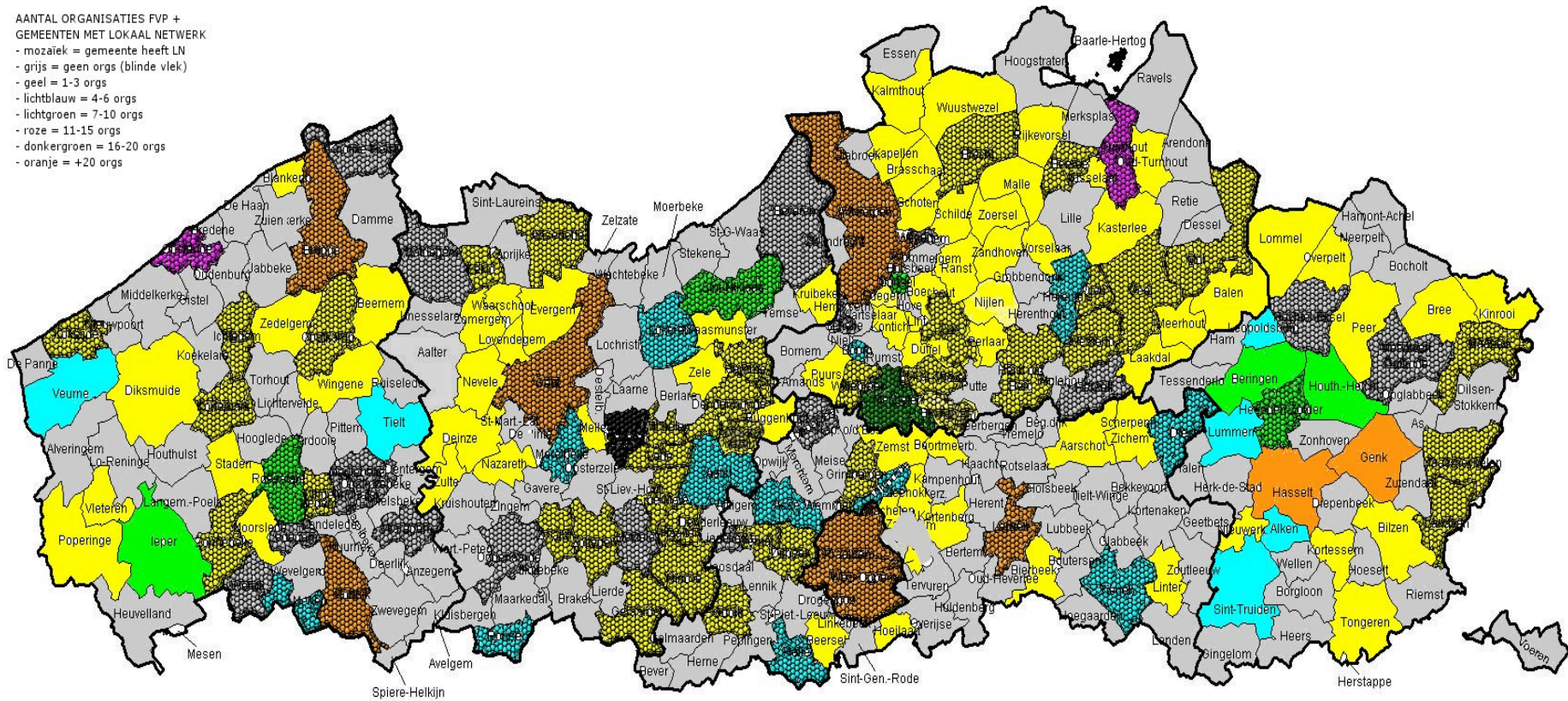
De flankerende rol van de maatregel lokale netwerken binnen het participatiedecreet wordt benut.

2 – Een stand van zaken: de cijfers

In kaart: LN en Fonds

AANTAL ORGANISATIES FVP + GEMEENTEN MET LOKAAL NETWERK

- mozaïek = gemeente heeft LN
- grijs = geen orgs (blinde vlek)
- geel = 1-3 orgs
- lichtblauw = 4-6 orgs
- lichtgroen = 7-10 orgs
- roze = 11-15 orgs
- donkergroen = 16-20 orgs
- oranje = +20 orgs

Demos las, bestudeerde en analyseerde 79 afsprakennota's

- LN per provincie onder de loep
- Output op het kenniscentrum van www.demos.be
- Per provincie korte omschrijving van bestaande lokale netwerken
- Doel: praktijken ontsluiten, netwerk tussen lokale netwerken stimuleren, lokale netwerken zichtbaar maken

3 – Een stand van zaken: Analyse

Op onze website:

TIP ONS JE
KENNISI

Kenniscentrum

Démos onderzoekt beleids- en maatschappelijke ontwikkelingen die de culturele, jeugd(werk) en sportsector vormgeven. Dat doen we niet alleen. Onze eigen onderzoeksresultaten en die van andere brengen we samen in dit online kenniscentrum. In de linker kolom kan je zoekresultaten filteren en jouw kennisitem aanbieden. Contacteer ons met vragen en aanvullingen op [info\(at\)demos.be](mailto:info(at)demos.be)

ZOEK OP TITEL

Brugge

ZOEKFILTERS

FILTERS WISSEN

TYPE:

LOKAAL NETWERK

PROGRAMMA'S:

LOKALE NETWERKEN (1)

1 resultaten

BRUGGE (WEST-VLAANDEREN)

LOKAAL NETWERK

30.09.2014 INGE

Het Brugse Netwerk Vrijtijdsparticipatie startte vanuit een eerder ontstane samenwerking, om mensen die in kansarmoede leven de kans te bieden om deel te nemen aan culturele activiteiten. Uitgangspunt hierbij was dat niet alleen de financiële situatie waarin mensen leven, bepaalt of ze

Demos analyseerde per provincie

=/= onderzoek

= impressie van de operationalisering van acties en invulling van lokale netwerken

- Specifieke aandacht voor:
 - Aandacht voor/Acties rond personen met een migratie-achtergrond, senioren, sport.
 - Toeleidingsinitiatieven
 - Criteria mensen in armoede
 - Kortingsysteem of systemen
 - Interesse in de uitpas
 - Samenwerking: regionaal of intergemeentelijk
 - Bijzonderheden

Opmerking: het betreft de vermelding van deze zaken in de afsprakennota per gemeente. Het feit dat het niet vermeld staat wil niet persé zeggen dat het niet wordt opgenomen

De trekkers van de 79 lokale netwerken

- 29 cultuurbeleidscoördinatoren
- 10 vanuit de jeugddienst
- 11 vanuit OCMW
- 15 vanuit gemeentelijk dienst welzijn/sociale zaken/samenlevingsopbouw
- 2 vanuit sport
- 4 vanuit cultuur
- 4 vanuit vrijetijdsdienst
- 4 diversen

Opmerking: deze gegevens zijn op basis van de formele contactpersoon die niet persé gelijk zijn aan de inhoudelijke trekkers, maar de gegevens geven een indruk vanuit welke dienst of sector het aangestuurd wordt.

Een korte impressie

- Invloed van lokale sociale **beleidsplannen** en plannen jeugd, cultuur, sport werken nog altijd door: op het vlak van netwerken en sociale vrijetijdsinitiatieven.
- **Toeleiding**: inschakelen van vrijwilligers, individuele trajectbegeleiding; doelgroepgerichte initiatieven en communicatie, groepsparticipatie, projecten
- **Regionale** samenwerking in Turnhout, Regio Kortrijk. Intergemeentelijke samenwerking tussen Hemiksem en Schelle

Een korte impressie

- **Slechten van financiële drempels:** ingebed in een geheel van maatregelen.
- **Kortingsystemen:** passen, lokale fondsen, cultuurcheques, doebonnen, ...
- Indien formele **criteria:** inkomenscriteria, VT-statuut en uitzonderingen: mensen in schuldbemiddeling en mensen die lid zijn van de armoede-organisatie (toekenning op basis van vertrouwen)
- Diversiteit in netwerken: partners, acties, dynamiek, voorgeschiedenis, koppeling aan lokaal beleid.

Een korte impressie van opvallende zaken

- **Welzijnsschakels** Antwerpen actief betrokken. Verschillende gemeenten die een welzijnsschakel willen oprichten in functie van vrijetijdsparticipatie (groepsparticipatie)
- Stijgende aandacht voor **personen met een migratie-achtergrond** West-Vlaanderen, Vlaams Brabant en Antwerpen. Uit zich in initiatieven, samenwerking met zelforganisatie...
- De **integratiesector** wordt meer en meer betrokken in de lokale netwerken, zowel op actie-niveau als samenwerking vooral in Vlaams Brabant en Antwerpen.

Een korte impressie van opvallende zaken

- In Vilvoorde en Bonheiden bakent men de doelgroep af tot kinderen en jongeren in armoede.
- Betrokkenheid **Vormingplus** in West-Vlaamse gemeenten : zowel in netwerk als bij creëren van specifiek vormingsaanbod.
- Overleg met en **sensibilisering** van vrijetijdsaanbieders, vooral verenigingen: belangrijk.
- **Sociaal artistieke** projecten
- **Sport**: fietslessen, initiaties, buurtsport, tegemoetkomingen voor lidgeld en materiaal

Doorgaand verkeer...

- Lokale netwerken als spil van een sociaal en lokaal vrijetijdsbeleid: geormerkte middelen en opdracht om te werken rond kansengroepen vallen weg, lokaal netwerk kan draaischijf zijn voor intersectoraal afgestemde acties.
- Rol van het lokaal netwerk in kader van de uitrol van de Uitpas: op het vlak van toeleiding, het evalueren en bijsturen van resultaten en acties, dialoog met armoedeorganisaties ...

Doorgaand verkeer...

- Nog nauwere samenwerking met OCMW: Regeerakkoord van de Vlaams Regering voor 2014-2019 staat dat de OCMW's volledig geïntegreerd zullen worden in de gemeentebesturen (vrijwillig voor de centrumsteden). Nood aan verdere stimulansen voor OCMW's op het vlak van sociaal-culturele participatie.
- Regionale/intergemeentelijke samenwerking: inspelen op witte vlekken.
- Levende lokale netwerken: kwaliteit dialoog met mensen in armoede en ruimte voor experiment.

Uitdagingen voor een lokaal sociaal vrijetijdsbeleid

Marleen Plateau

Kabinet Vlaams minister van cultuur,
media, jeugd en Brussel

Werken aan netwerken tegen armoede

**Peter
Raeymaeckers**
Oases

Over netwerken en welzijn: het belang van generalisten

Peter.Raeymaeckers@uantwerpen.be

07/11/2014

Probleem?

'Het gaat niet goed met het welzijnswerk, er is te veel versnippering, het kost te veel, het levert te weinig rendement op, het staat te ver van de mensen' (Achterhuis, 1983)

Probleem?

- Meer aandacht voor netwerken
 - Integrale jeugdhulp
 - Lokaal sociaal beleid
 - Lokale netwerken tegen kinderarmoede
 - VAPH
- Verkokering
- Welzijnswerk is niet aangepast
- Het welzijnswerk zorgt voor meer problemen

Historiek

Vanaf 1930

Jacob Moreno

Relaties tussen
studenten in een
internaat voor
meisjes

Waarom netwerken?

- “Een netwerk is een systeem van sociale dienstverlening dat een meerwaarde kan bieden aan een populatie geconfronteerd met diverse noden, op een manier die niet kan bereikt worden door één enkele organisatie” (Provan & Milward, 2001)

Wat doen netwerken?

- **Informatie:** Delen van informatie
- **Capaciteiten:** Verbeteren van capaciteiten en vaardigheden
- **Actie:** Organiseren van acties, oprichten van een eigen type van hulpverlening, ...

Wanneer werken
netwerken?

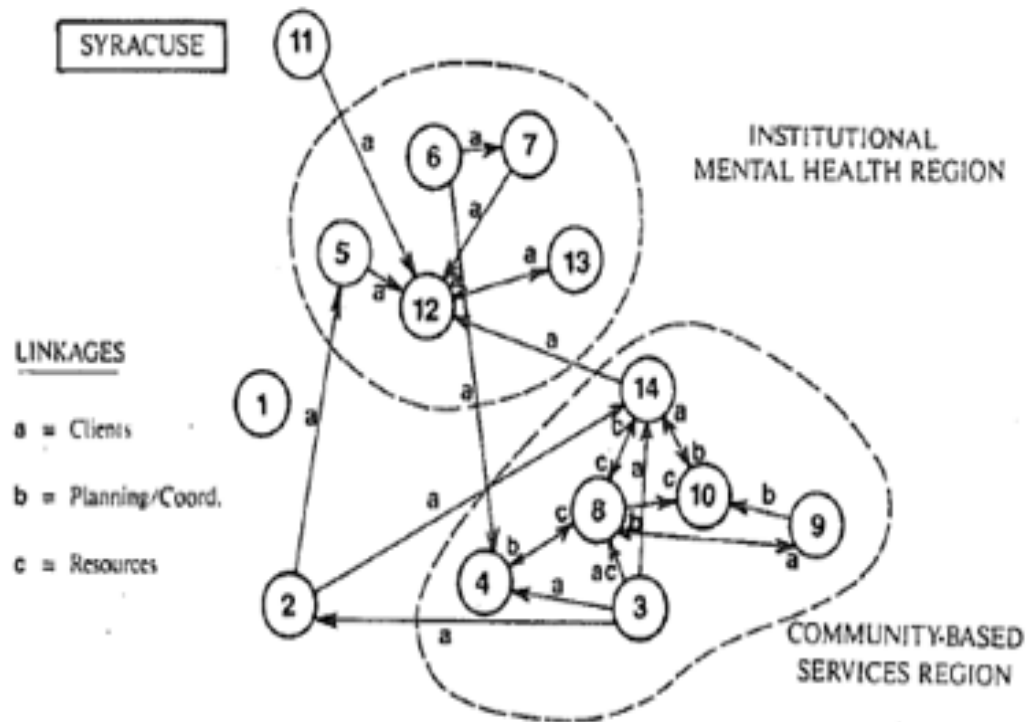
Wanneer werken netwerken?

- Als de organisaties goed samenwerken
- Als de situatie van de cliënt verbeteringen vertoond

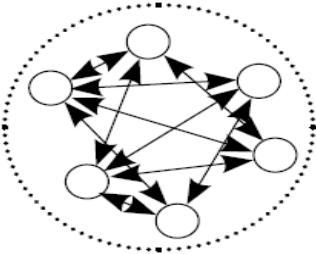
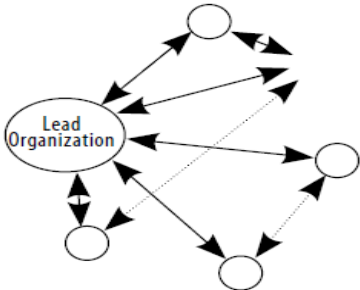
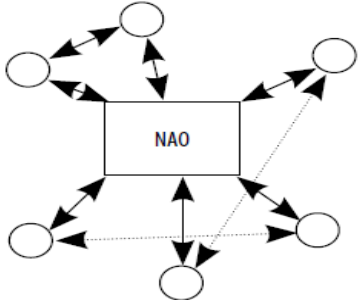
Wanneer werken netwerken?

- Integratie van netwerken
- Elke organisatie:
 - Is met elke andere organisatie in het netwerk verbonden
 - Verkrijgt informatie, kan vlot cliënten doorverwijzen en ondervindt meerdere mogelijkheden om te overleggen rond concrete cliëntcases
- Op het cliëntniveau:
 - Continuïteit
 - Toegankelijkheid
 - Hogere responsiviteit naar specifieke cliëntsituatie
- Sociale netwerkanalyse

Wanneer werken netwerken?

Network governance

Netwerk governance	Zelfregulerend netwerk	Leiderorganisatienetwerk	Netwerk administratieve organisatie (NAO)
Visualisatie			
Principe	Geen administratieve entiteit, participatie in netwerkmanagement door alle partijen	Administratieve entiteit (en netwerkmanager) is een belangrijke netwerkpartij die ook een rol heeft in het primaire proces	Een toegewezen en aparte entiteit is gecreëerd om het netwerk te managen

Netwerk governance

- Zelfregulerend netwerk
 - Welzijnsoverleg in Antwerpen of Gent
 - Informatie uitwisseling tussen organisaties
 - Over organisaties of over problemen in de afzonderlijke districten
 - Stuurgroep die de logistieke en praktische werking regelt
 - Doelstelling: samenwerking tussen organisaties te bevorderen
- E.g. gesprekken over nieuwe methoden, sociale huisvesting

Netwerk governance

- Leidende organisatie
 - OCMW van Boom: oprichter en leidende organisatie
 - OCMW biedt zelf hulpverlening: coördineert de ruilwinkel
 - Andere partners: IMSIR, Kind en gezin, Kind en preventie, Mutualiteiten, welzijnsschakel
 - Boempetat: <http://boempetat.blogspot.be/>
 - Ruilwinkel: babykledij
 - Ontmoetingsruimte: activiteiten door Mutualiteiten en Kind en Gezin
 - Doorverwijzingsfunctie

Op het niveau van de cliënt?

- Cliënten
 - Wordt het welzijn bevorderd?
 - Wordt de hulpverlening toegankelijk aangeboden?
 - Ondervinden de cliënten drempels?

Generalisten

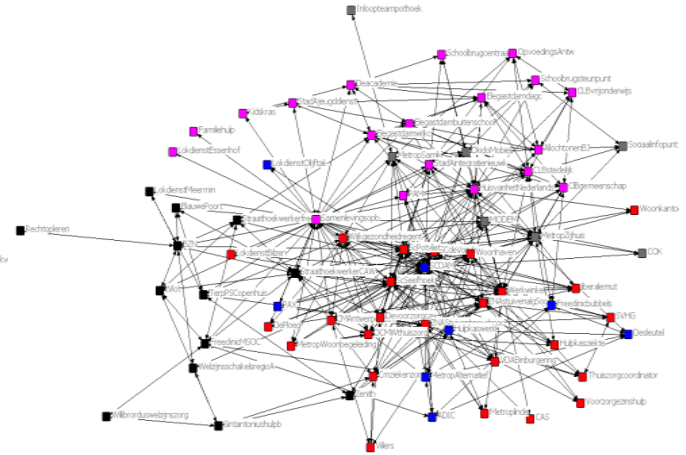
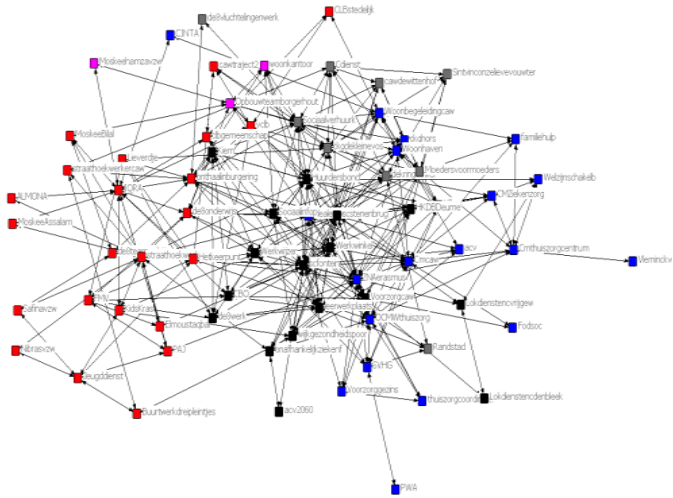
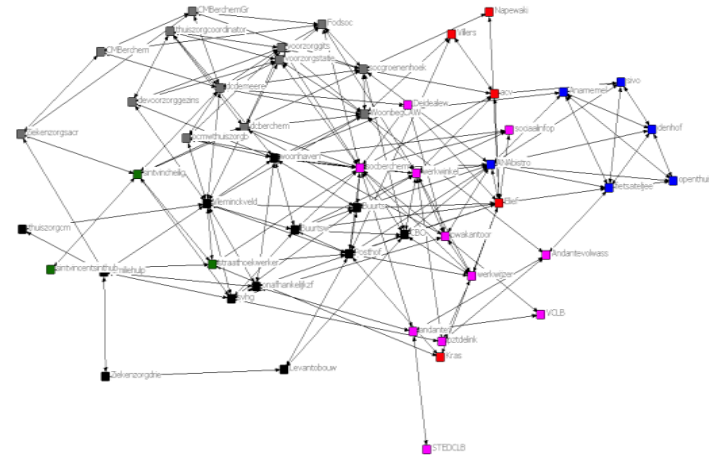
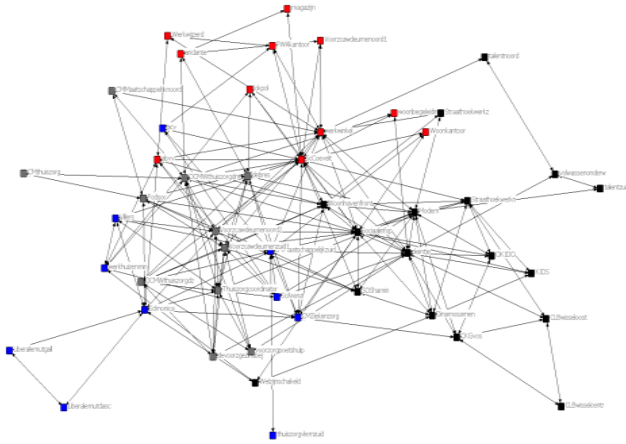
- Onderscheid tussen organisaties met een generalistische of een specialistische domeinafbakening
 - Generalisten: holistisch perspectief op cliënten, werken op verschillende probleemdomeinen of hulpvragen
 - Specialisten: specialiseren zich in één probleemdomein of hulpvraag

Sleutelorganisaties

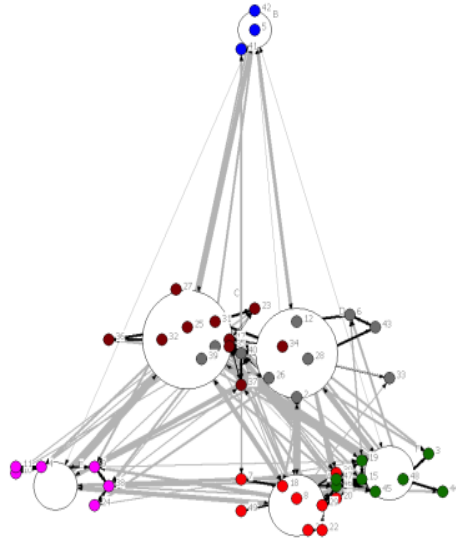
- **Generalistische netwerkers**
 - Laagdrempelig onthaal, vraagverheldering, doorverwijzing en toeleiding naar specialistische organisatie
- **Generalistische begeleidende organisaties**
 - Netwerkers + intensieve begeleiding
- Bevinden zich op sleutelposities in het netwerk

Eigen onderzoek

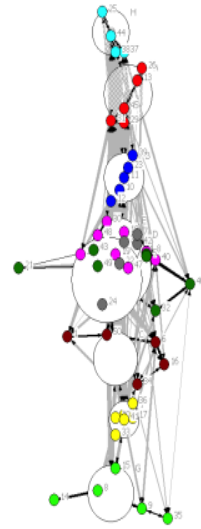
- Onderzoek naar netwerken tussen hulpverleningsorganisaties in Antwerpen
- Bevraging in vier districten
 - Deurne
 - Berchem
 - Borgerhout
 - Antwerpen-Noord

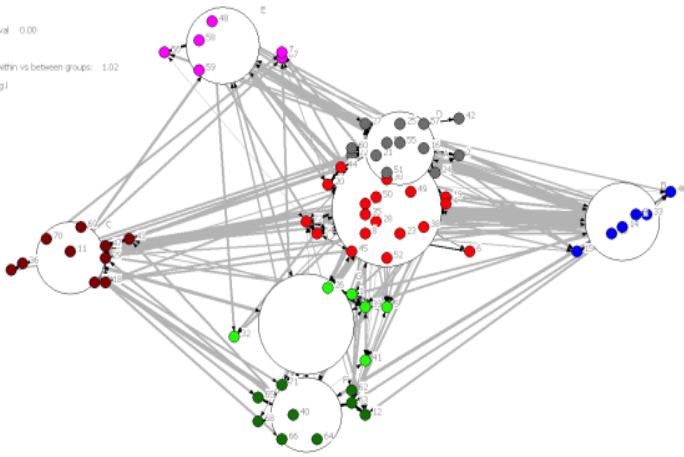
Clusters p-val 0.00
Distances within vs between groups: 0.96
DATA=lda-Su

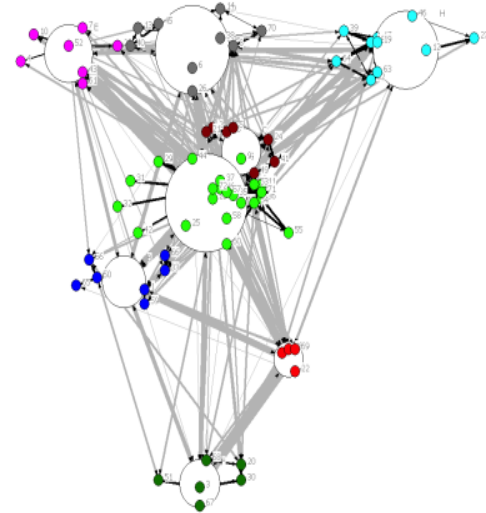
Clusters p-val 0.00
Distances within vs between groups: 3.24
DATA=Su

Clusters p-val 0.00
Distances within vs between groups: 1.02
DATA=borg1

Clusters p-val 0.00
Distances within vs between groups: 1.55
DATA=20608

Resultaten

+

- Deurne
- Antwerpen-Noord

+/-

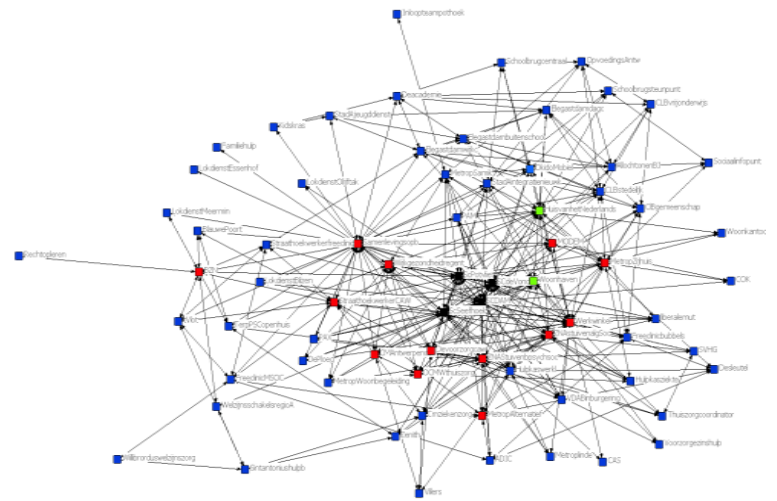
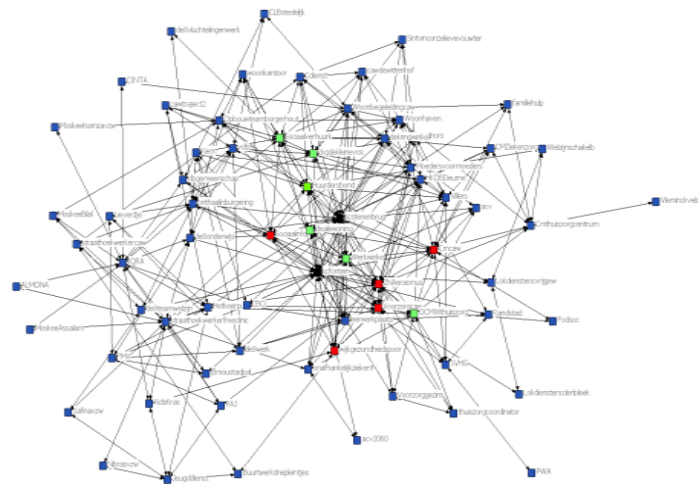
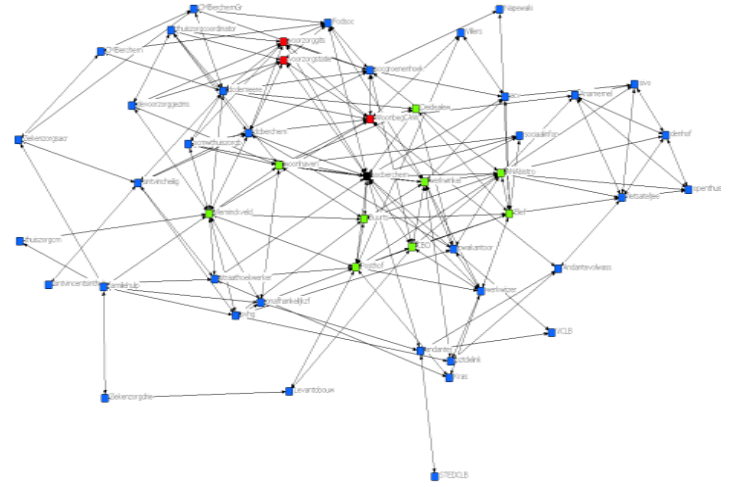
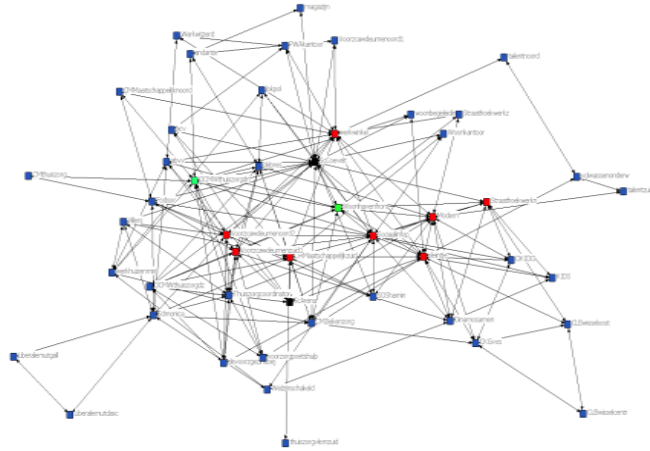
- Borgerhout

-

- Berchem

Sleutelorganisaties

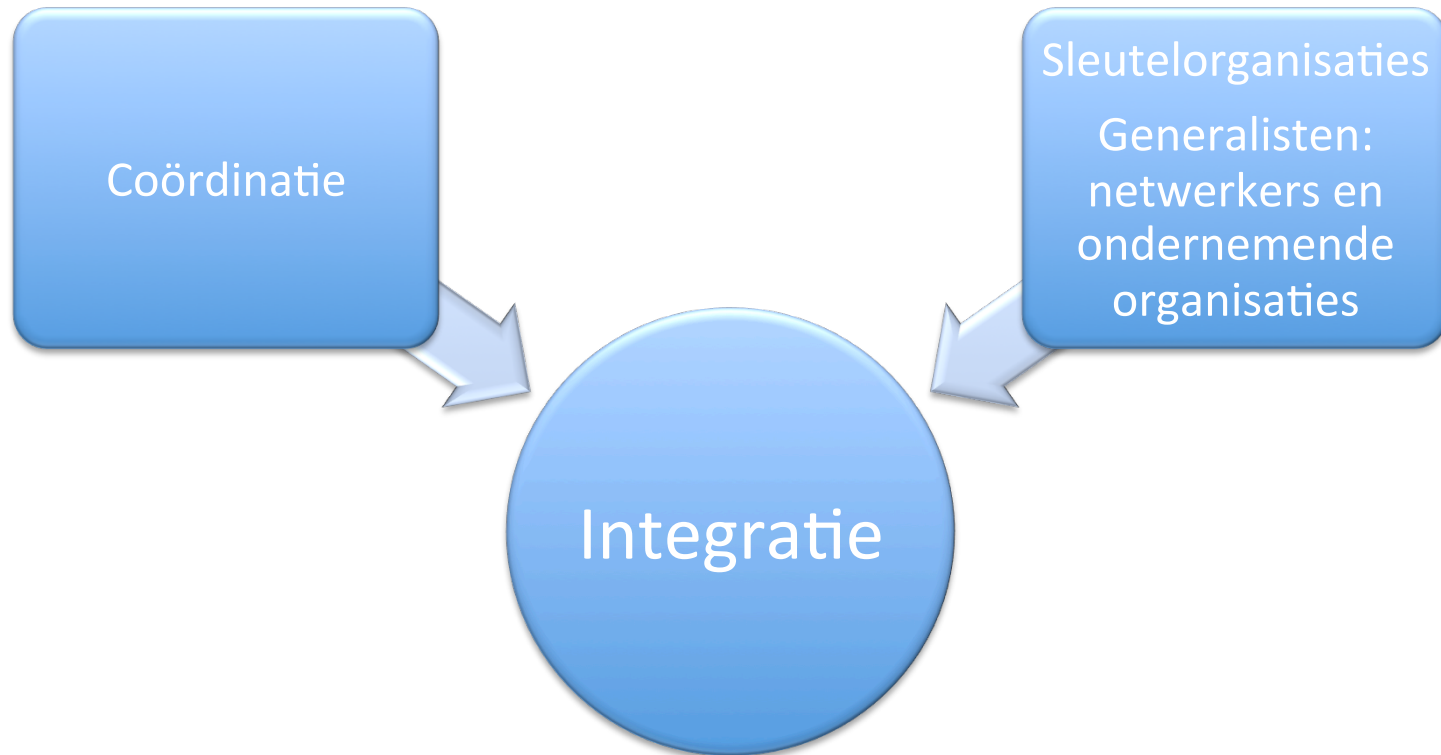
- Wat is de invloed van centrale en sleutelorganisaties op de integratie van een netwerk tussen hulpverleningsorganisaties?

Verklaring

- Generalistische organisaties
 - Contextualiseren
 - Ondersteunen de cliënt
 - Onderhandelen

Besluit

Besluit

- Samenwerking tussen organisaties
 - Coördinatie
 - Uitdagingen: verantwoording, design, conflict, binding en legitimiteit
- Cliënt
 - Generalisten
 - Hoe werken zij samen met specialisten?
 - Coalities van generalisten

Peter Raeymaeckers

TUSSEN CENTRUM EN PERIFERIE

OVER DE INTEGRATIE VAN NETWERKEN TUSSEN
HULPVERLENINGSORGANISATIES

We kunnen er niet omheen: de term 'netwerken' duikt steeds meer op in onze algemene woordenschat. Zowel in beleidskringen, als bij sociaal werkers maar ook bij sociale wetenschappers merken we een manifest geloof in de kracht van netwerken. In verschillende rapporten, studiedagen en talrijke symposia weerklinkt vaak de noodkreet dat hulpverleningsorganisaties en dus de hulpverleners die er deel van uitmaken dweilen met de kraan open. Ze worden geconfronteerd met complexe problemen van zeer heterogene doelgroepen waarbij het onmogelijk is om deze vanuit één enkele organisatie aan te pakken. Onze samenleving is immers zo turbulent, complex en onvoorspelbaar geworden dat netwerken noodzakelijk zijn om het hoofd te bieden aan deze hedendaagse problemen. Vaak worden netwerken verbonden met een 'integrale' aanpak van armoede. 'Samen staan we sterker' lijkt het motto te zijn van diverse initiatieven die op het lokale niveau in een netwerk van hulpverleningsorganisaties de strijd aangaan tegen armoede, kinderarmoede de wereld uithelpen, sociaal innovatieve projecten uit de grond willen stampen of om bij elkaar te zitten om informatie uit te wisselen.

Dit boek onderzoekt vier netwerken tussen hulpverleningsorganisaties. We onderzoeken de factoren die leiden tot een geïntegreerd en sterk netwerk. Het onderzoek start bij een brede theoretische basis. We construeren een typologie van hulpverleningsorganisaties en behandelen de literatuur over netwerken en netwerk governance. In een volgende deel bespreken we de methode van dit werk. We gaan in op het kwantitatieve luik, namelijk de sociale netwerkanalyse op basis waarvan we de netwerken in kaart brengen. We bespreken tevens de kwalitatieve onderzoeksmethode. In een laatste deel bespreken we de resultaten. We gaan dieper in op de rol van netwerk governance en generalistische hulpverleningsorganisaties. Het boek eindigt met een algemeen besluit waarbij we ingaan op de wetenschappelijke implicaties en enkele kritische bemerkingen.

PETER RAEYMAECKERS is doctor in de sociale wetenschappen en is als socioloog verbonden aan OASEs. Hij is daarnaast werkzaam als lector sociaal werk. Deze publicatie is gebaseerd op zijn proefschrift over netwerken tussen hulpverleningsorganisaties.
Meer informatie is te verkrijgen op: Peter.Raeymaeckers@uantwerpen.be.

ISBN 978 90 334 9802 2 // 2014 // 280 blz. // 38,00 euro

MEER INFO EN BESTELLEN: www.acco.be // bestelling@acco.be

Bedankt!

- Peter.Raeymaeckers@uantwerpen.be

PAUZE in Trafiek